

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΧ4502	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάλυση Συμπεριφοράς		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙ ΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚ ΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις, Εκπαίδευση σε Τεχνικές, εκπόνηση Project	3	6	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Ανάπτυξης δεξιοτήτων (εργαστήριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μεθοδολογία Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες, Μνήμη, Γλώσσα, Σκέψη & Επίλυση Προβλημάτων. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο παρόν εργαστήριο οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εκπαιδευτούν στην Ανάλυση Συμπεριφοράς και στην εφαρμογή της στην τροποποίηση-ρύθμιση της συμπεριφοράς.

Το μάθημα έχει ως αφετηρία βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του πεδίου της Προσωπικότητας, Γνωστικής και Εξελικτικής Ψυχολογίας, της Ψυχοπαθολογίας Παιδιών, Εφήβων και Ενηλίκων τις οποίες διδάχτηκαν στο πλαίσιο μαθημάτων υποβάθρου Θεωρίες Προσωπικότητας, Μνήμη, Γλώσσα, Σκέψη, Επίλυση Προβλημάτων, Θεωρίες Προσωπικότητας, Αναπτυξιακή Ψυχολογία I & II, Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία καθώς και επιλεγόμενων μαθημάτων Κίνητρα και Ψυχοσυναισθηματικοί Παράγοντες στη μάθηση,

Συμβουλευτική Ψυχολογία, Ψυχολογία των Εξαρτήσεων. Εστιάζει και εμβαθύνει σε εκείνα τα πεδία μελέτης της Προσωπικότητας, της Γνωστικής, Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, της Ψυχικής Υγείας και Ψυχοπαθολογίας που αφορούν το πως διαμορφώνεται και τροποποιείται η συμπεριφορά. Θα δοθεί έμφαση στην αυτό-ρύθμιση.

Ειδικότερα, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές εκτός από τη θεωρητική κατάρτιση θα αναπτύξουν την ικανότητα τους, να ερμηνεύουν με βάση τη θεωρία της Ανάλυσης Συμπεριφοράς (τις αρχές του θεμελιώδους συμπεριφορισμού), τους λόγους για τους οποίους κάθε άνθρωπος σκέφτεται, αισθάνεται και δρα με συγκεκριμένους τρόπους. Επίσης το εργαστήριο στοχεύει στο να αποτελέσει ερέθισμα ώστε οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δουλεύοντας σε μικρές ομάδες και ατομικά να αναπτύξουν τη δεξιότητα να ρυθμίζουν κατάλληλα το πλαίσιο του περιβάλλοντός τους ώστε να τροποποιούν τους τρόπους που οι ίδιοι ή/και άλλοι άνθρωποι σκέφτονται, αισθάνονται και συμπεριφέρονται αξιοποιώντας την Εφαρμοσμένη Ανάλυση Συμπεριφοράς.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων οι φοιτήτριες και οι φοιτητές:

- Να εξοικειωθούν με τη βασική και τη σύγχρονη βιβλιογραφία που αφορά την Ανάλυση Συμπεριφοράς.
- Να κατανοούν το περιεχόμενο της συμπεριφοράς.
- Να ερμηνεύουν την προέλευση της συμπεριφοράς τυπικής και μη σύμφωνα με τη Θεωρία της Ανάλυσης Συμπεριφοράς.
- Να εξοικειωθούν με τη Λειτουργική Ανάλυση Συμπεριφοράς.
- Να εκπαιδευτούν στη χάραξη σχεδίων για την επίτευξη προσωπικών κι επαγγελματικών στόχων.
- Να εκπαιδευτούν στην αυτό-καθοδήγηση και αυτό-ρύθμιση.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν εργαλεία παρατήρησης/καταγραφής και αυτό-παρατήρησης.
- Να εκπαιδευτούν σε τεχνικές ενίσχυσης επιθυμητής συμπεριφοράς και τεχνικές απόσβεσης δυσλειτουργικής συμπεριφοράς.
- Να γνωρίζουν τους τομείς στους οποίους εφαρμόζεται η Ανάλυση Συμπεριφοράς και να ενημερωθούν με βάση τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα για την αποτελεσματικότητα της Εφαρμοσμένης Ανάλυσης Συμπεριφοράς.
- Να μπορούν να πραγματοποιούν ρύθμιση συμπεριφοράς χρησιμοποιώντας την Ανάλυση Συμπεριφοράς με κατάλληλο χειρισμό του πλαισίου και των συνθηκών μέσα στο οποίο λαμβάνει χώρα αυτή η συμπεριφορά.
- Να προβληματιστούν γύρω από τις ηθικές προεκτάσεις και τις πρακτικές εφαρμογές της έρευνας στο πεδίο του Εργαστηρίου.
- Να εξοικειωθούν με αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας και συνεργασίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις και λήψη αποφάσεων.
- Ομαδική εργασία.
- Αυτόνομη εργασία.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα και ευαισθησία σε θέματα φύλου.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Ανάπτυξης της ικανότητας του αναστοχασμού.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών: **Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης [5].**

Τις 3 πρώτες εβδομάδες γίνεται παρουσίαση από το διδάσκοντα των βασικών θεματικών, εννοιών και θεωριών που θα αποτελέσουν την βάση του εργαστηρίου. Τις επόμενες εβδομάδες, αφού γίνει μια σύντομη εισαγωγή από το διδάσκοντα στην εκάστοτε θεματική οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εργάζονται σε ομάδες, πραγματοποιώντας ασκήσεις και/ή παρουσιάσεις που αφορούν κυρίως το σχεδιασμό και την εφαρμογή τροποποίησης και αυτό-ρύθμισης της συμπεριφοράς.

Εβδομάδα 1^η: Παρουσίαση από το διδάσκοντα του εργαστηρίου και εισαγωγικά στοιχεία, δημιουργία ομάδων εργασίας [1, 2, 3, 5]

Εβδομάδα 2^η: Παρουσίαση από το διδάσκοντα των βασικών θεματικών, εννοιών και θεωριών που θα αποτελέσουν την βάση του εργαστηρίου, όπως η φιλοσοφία του θεμελιώδους συμπεριφορισμού [1, 2, 3, 5]

Εβδομάδα 3^η: Παρουσίαση από το διδάσκοντα για την Ανάλυση Συμπεριφοράς και της ερμηνείας ψυχολογικών φαινομένων, ιδιωτικά και δημόσια παρατηρήσιμης συμπεριφοράς (αντίληψη, σκέψη, επίλυση προβλημάτων, ψυχοπαθολογία) σύμφωνα με αυτή. [1, 2, 3, 5]

Εβδομάδα 4^η: Παρουσίαση από το διδάσκοντα της Λειτουργικής Ανάλυσης Συμπεριφοράς και των αρχών αυτό-καθοδήγησης (Self-Direction). Επιλογή από τις/τους φοιτήτριες/τές Project ρύθμισης-τροποποίησης συμπεριφοράς. [1, 2, 3, ,4, 5]

Εβδομάδα 5^η: Εξοικείωση με το A-B-C μοντέλο για την τροποποίηση της συμπεριφοράς. Καταγραφή-συλλογή δεδομένων συμπεριφοράς. Εργασία σε μικρές ομάδες στη χρήση έμμεσων μεθόδων (συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, λίστες) και ατομική εργασία στη χρήση

άμεσων μεθόδων-παρατήρηση (διαγράμματα ABC, κλίμακες συμπεριφοράς, λίστες ελέγχου). [2, 3, ,4, 5]

Εβδομάδα 6^η: Σχεδιασμός παρέμβασης για ρύθμιση-τροποποίηση συμπεριφοράς. Ασκήσεις σε μικρές ομάδες πάνω στην ανάλυση των καταγραφών, στη δημιουργία υποθέσεων πιθανής σχέσης συμπεριφοράς/περιβάλλοντος, στο σχεδιασμό των στοιχείων παρέμβασης (διαφορική ενίσχυση, εξάλειψη ενίσχυσης για τη διαμόρφωση δράσεων, θετική και αρνητική ενίσχυση, προγράμματα ενίσχυσης, τεχνικές ανάπτυξης νέων συμπεριφορών, ρύθμιση πλαισίου συμπεριφοράς). [2, 3, ,4, 5]

Εβδομάδα 7^η: Εφαρμογή παρέμβασης. Ατομική εργασία (εφαρμογή των στοιχείων παρέμβασης στο Project ρύθμισης-τροποποίησης συμπεριφοράς, έλεγχος των υποθέσεων, εκ νέου καταγραφή και τροποποίηση). Ομαδική εργασία (μοίρασμα-συζήτηση στις ομάδες της εφαρμογής της παρέμβασης). [2, 3, ,4, 5]

Εβδομάδα 8^η: Αξιολόγηση Συμπεριφοράς. Ατομική εργασία (εκ νέου καταγραφή συμπεριφοράς, σύγκριση δεδομένων πριν και μετά, σύνοψη αποτελεσμάτων). Ομαδική εργασία (μοίρασμα-συζήτηση στις ομάδες των αποτελεσμάτων). [2, 3, ,4, 5]

Εβδομάδα 9^η: Μελέτη περιπτώσεων με χρήση video και συζήτηση. Εφαρμογή της Ανάλυσης Συμπεριφοράς στην ψυχοθεραπεία και στην εκπαίδευση. [1, 2, 3, 5].

Εβδομάδα 10^η: Αυτο-αξιολόγηση εξέλιξης ατομικού project, μοίρασμα-συζήτηση στις ομάδες προτάσεων για περαιτέρω προσαρμογή και βελτίωση. [2, 3, ,4, 5]

Εβδομάδα 11^η: Παρουσιάσεις projects και ανατροφοδότηση. [1, 2, 4, 5]

Εβδομάδα 12^η: Παρουσιάσεις projects και ανατροφοδότηση. [1, 2, 4, 5]

Εβδομάδα 13^η: Συμπεράσματα, επίλυση αποριών και οδηγίες/ανατροφοδότηση για την τελική εργασία/ Project. [1, 2, 3, ,4, 5].

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Χρήση Τ.Π.Ε στη διδασκαλία. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-learn		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)</p>	<p>ECTS</p>
Διαλέξεις	39	1,56	
Προετοιμασία ατομικών και ομαδικών εργαστηριακών ασκήσεων	40	1,6	
Εκπόνηση Project	70	2.8	
Γραπτές Εξετάσεις	03	0.12	

	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150	6,08
<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής 30% • Συμμετοχή σε εβδομαδιαίες δραστηριότητες του εργαστηρίου (20%). • Ατομικό Project ρύθμισης-τροποποίησης συμπεριφοράς 50%. <p>Η αξιολόγηση γίνεται στην ελληνική γλώσσα.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται κατά την πρώτη παράδοση και είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος</p>			

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μέλλον, Ρ. (2013). *Ψυχολογία της Συμπεριφοράς*. Πεδίο.

Γεννά, Α. (2007). *Θεωρία και Πράξη της Ανάλυσης Συμπεριφοράς*. Gutenberg.

Watson, D.L. & Tharp, R.G. (2012). *Self-Directed Behavior. Self-Modification for Personal Adjustment*. Wadsworth Cengage Learning

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

European Journal of Behavior Analysis

Journal of Applied Behavior Analysis